

Pleje - og driftsplan for Atterbakke

ADMINISTRATIVE OPLYSNINGER	3
BAGGRUND	4
EKSISTERENDE FORHOLD	6
EJERE	6
INTERNATIONALE NATURBESKYTTELSESOMRÅDER (NATURA 2000-OMRÅDER).....	7
NATURBESKYTTELSESLOVEN.....	7
KOMMUNEPLAN M.M.....	8
ØVRIG RELEVANT LOVGIVNING	8
NØDVENDIGE TILLADELSER	8
LANDSKAB, GEOLOGI OG HYDROLOGI	10
NATUROVERVÅGNING.....	10
NATURTYPEBESKRIVELSE OG ARTSBESKRIVELSE	10
KULTURHISTORIE OG ARKÆOLOGI.....	11
REKREATIV UDNYTTELSE.....	11
TEKNISKE ANLÆG.....	12
BESKRIVELSE AF OMRÅDETS NUVÆRENDE TILSTAND, TRUSLER OG ANVENDELSE	12
TIDLIGERE PLEJE- OG DRIFT PÅ AREALET	14
PLEJE- OG HANDLEPLAN	14
FORMÅL.....	14
VURDERING OG BAGGRUND.....	14

PLEJEMÅL SAMT MÅL FOR "GUNSTIG BEVARINGSSTATUS"	15
PLEJEBEHOV OG METODE.....	17
GENERELLE PLEJEFORSKRIFTER.....	18
PLEJEBESTEMMELSER OG HANDLEPLAN FOR FØRSTEGANGSPLEJEN	20
<i>Område A. Lysåbent overdrev</i>	20
<i>Område B. Nåletræsbeplantning</i>	22
<i>Område C. Areal tilgroet med vedplanter</i>	23
PLEJEBESTEMMELSER OG HANDLEPLAN FOR DEN VEDVARENDE PLEJE...24	
<i>Område A.</i>	24
<i>Område B.</i>	25
<i>Område C.</i>	25
LITTERATUR:	26
BILAG	27
BILAG 1. ARTSLISTE	27
BILAG 2. FREDNINGSKENDELSE.....	28

Administrative oplysninger

Områdenavn: Atterbakke

J.nr.: Fredning nr. 03015.00

Fredet: 6. juni 1963 FN

18. feb. 1964 OFN

Plejens art:

Naturgenopretning / naturpleje

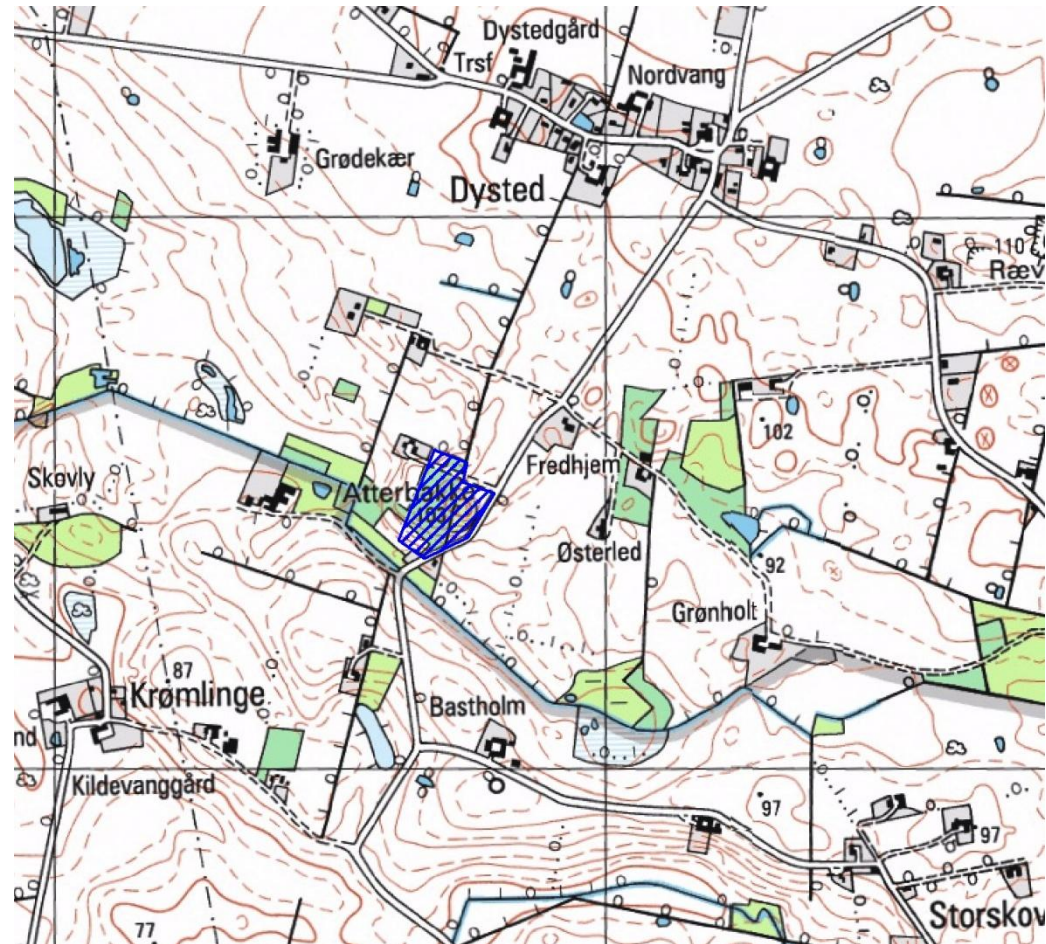
Områdets størrelse:

2,1 ha., hele arealet fredet

Ejerforhold for plejeplanområdet:

Området for plejeplansforslaget omfatter matr. nr. 26c Dysted By, Toksværd, som er ejet af Næstved Kommune, og de østlige dele af matr. nr. 6e Dysted By, Toksværd som er privatejet.

Tilsyns- og plejemyndighed: Næstved Kommune, Natur & Vand.

Figur 1. Plejeplans-arealets beliggenhed.

Baggrund

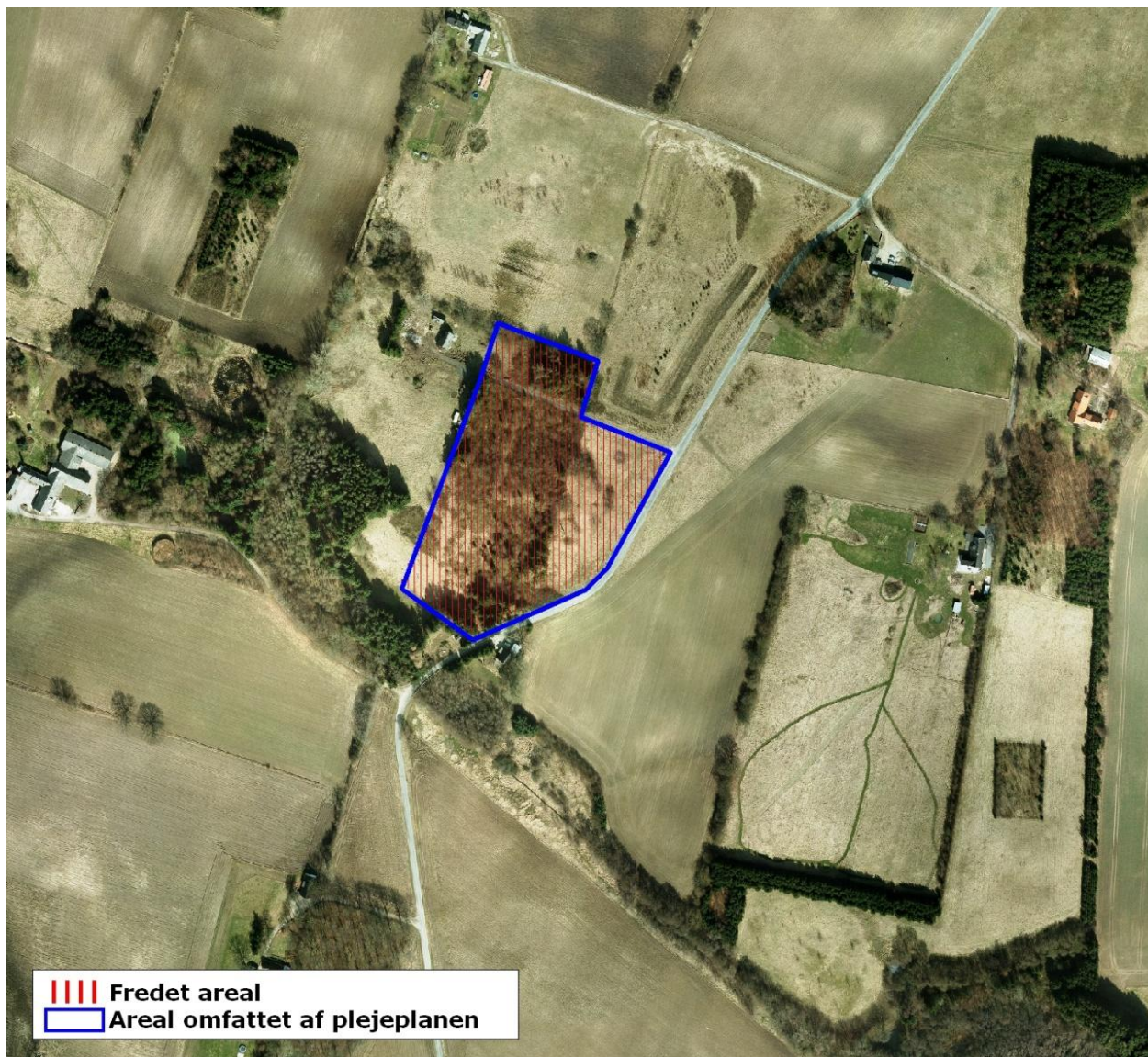
Atterbakke er beliggende i et markant bakkeområde ved Dysted, øst for Næstved. Arealet for fredningen og plejeplansforslaget er 2,1 ha.

Atterbakke er fredet i 1964, ved frednings nr. 03015.00. Arealet må ikke bebygges, og udsigten fra bakken må ikke hindres ved beplantninger. Fredningen er begrundet i den fine udsigt til alle verdenshjørner fra den 103 meter høje bakke. Offentligheden skal have adgang til bakketoppen og den østlige del. Terrænformerne må ikke ændres på matr. nr. 26c Dysted By, Toksværd, ligesom der ikke må foretages nogen form for beplantning på dette areal.

Plejeplanen skal revideres 2020, og er gældende indtil en ændring foreligger.

Figur 2. Luftfoto fra 1972 over området. Man kan se at Atterbakke dengang, stort set var fri for træer og buske!

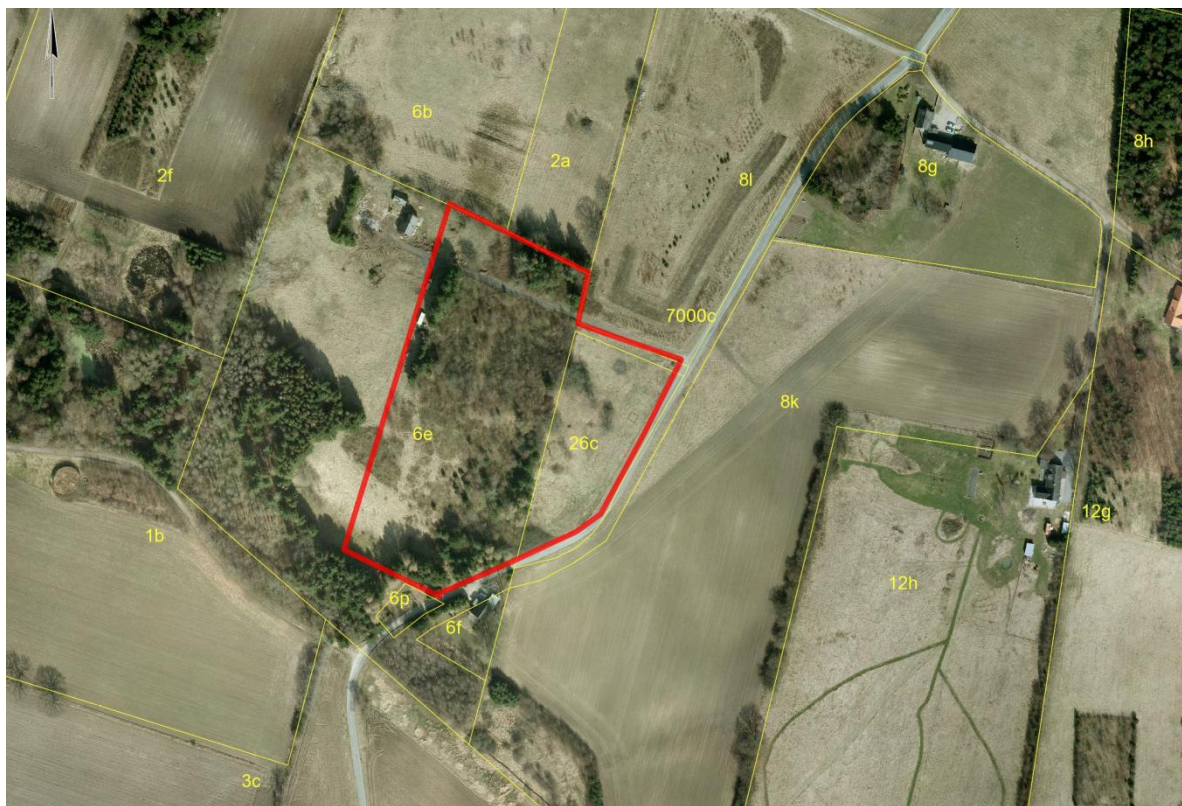

Figur 3. Luffoto over området med arealet omfattet af plejeplanen.

Eksisterende forhold

Ejere

Området for plejeplansforslaget omfatter matr. nr. 26c Dysted By, Toksværd, som er ejet af Næstved Kommune, og de østlige dele af matr. nr. 6e Dysted By, Toksværd som er privatejet.

Figur 4. Matrikelkort over området.

Internationale Naturbeskyttelsesområder (Natura 2000-områder)

Efter Naturbeskyttelseslovens § 52, stk. 2, skal kommunen pleje egne arealer inden for de internationale naturbeskyttelsesområder i overensstemmelse med Natura 2000-planen.

Atterbakke ligger ikke i Natura 2000-område. Nærmeste Natura 2000-område er nr. 169, Havet og kysten mellem Karrebæk Fjord og Knudshoved Odde, og Åsen ligger i oplandet hertil. Det vurderes at Natura 2000-området ikke vil blive påvirket af tiltagene i plejeplansforslaget.

Naturbeskyttelsesloven

I henhold til §3 i Lov om Naturbeskyttelse er naturtyperne heder, moser og lignende, strandenge og strandsumpe, ferske enge og overdrev der er over 2500 m² samt søer og vandhuller over 100 m² beskyttede naturtyper. Kommunen har pligt til at pleje egne arealer, der er beskyttet af naturbeskyttelsesloven.

Plejepligten indebærer, at kommunen har ansvaret for, at de pågældende områder ikke varigt skifter karakter, og for at forhindre, at der sker irreversible skader. Dette opnås f.eks. ved fra tid til anden at tage slet, etablere afgræsning el. lign. eller ved at fjerne bl.a. selvsåede træer og buske. Der er registreret beskyttet overdrev på matr. nr. 26c Dysted By, Toksværd, som er ejet af Næstved Kommune, og på dele af matr. nr. 6e Dysted By, Toksværd.

Kommunen er ligeledes plejemyndighed for fredede områder.

Karakteristiske arter for kalkoverdrev, habitatnaturtype 6210:

Rundbælg, stivhåret kalkkarse, bakkestilkaks, stakløs hejre, nøgleblomstret klokke, vår-star, bakketidsel, stor knopurt, dansk kambunke, stivhåret borst, segl-sneglebælg, flueblomst, tyndakset gøgeurt, salep-gøgeurt, stor gøgeurt, bakke-gøgeurt, hulkravet kodriver, blodstillende bibernelle, due-skabiose, opret hejre og klitlimurt.

I henhold til bekendtgørelse nr. 1604 om pleje af fredede arealer, om tilsyn og om indberetninger af 20. nov. 2006, kan kommunen gennemføre plejeforanstaltninger på ikke statsejede, fredede arealer, når dette tjener til opnåelse af formålet med fredningen, og ikke strider imod fredningsbestemmelserne. Foranstaltningerne kan gennemføres med ejers og brugers samtykke eller efter tilladelse fra fredningsnævnet.

Kommuneplan m.m.

I Grøn Plan 2009-2021 for Næstved Kommune er Atterbakke og omliggende arealer udpeget som grønne forbindelser. De grønne forbindelser skal sikre sammenhæng mellem byernes grønne områder og indsatsområderne i det åbne land. De udpegede områder udgør tilsammen Næstved Kommunes forslag til et net af grønne forbindelser for natur- og friluftsliv.

Netværket angiver de områder, hvor Næstved Kommune særligt prioriterer projekter, der kan forbedre naturen eller friluftsmulighederne i kommunen.

Grøn Aktivitetsplan 2009-2010 og 2011-2012 konkretiserer og omsætter visionerne i Grøn Plan til handling. I Grøn Aktivitetsplan er planerne for Atterbakke konkretiseret ved at kommunen i perioden vil udarbejde plejeplan for Atterbakke. På arealet er intentionen i Grøn Aktivitetsplan, at der gennemføres naturpleje med rydning og høslæt.

Øvrig relevant lovgivning

Arealerne er ikke omfattet af anden forpligtende lovgivning.

Nødvendige tilladelser

Plejeforanstaltninger på et areal omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3, der klart tjener til at opretholde områdets hidtidige tilstand, vil kunne ske uden dispensation. Dette gælder for eksempel afgræsning, slæt, fjernelse af selvsået opvækst af træer, buske og invasive arter i begrænset omfang.

Foranstaltninger, der rækker ud over almindelig pleje af områdets hidtidige tilstand, kræver dispensation, selv om de tager sigte på at forbedre naturtilstanden, f.eks. hvis der er tale om en genopretning af en tidligere tilstand. Eksempelvis kan omfattende bekæmpelse af invasive arter kræve dispensation.

Arealet er fredet og dele af arealet er beskyttet overdrev. Matr. nr. 26c, der er beskyttet overdrev, har været græsset i en årrække, og der er derfor ikke tale om en tilstandsændring der kræver dispensation, idet plejeforanstaltninger der tjener til at opretholde et beskyttet areals hidtidige tilstand kan ske uden dispensation. Dette gælder også fjernelse af selvsået opvækst af vedplanter i begrænset omfang, og rydninger på arealet kræver derfor heller ikke dispensation.

Den sydlige del af fredningen på matr. nr. 6e er ligeledes beskyttet overdrev. Der har ligeledes tidligere været udført pleje i form af slåning eller afgræsning på dette areal.

Plejeforanstaltninger på den nordlige del af matr. nr. 6e, som ikke er registreret som beskyttet natur, vil ikke kræve dispensation, idet plejeforanstaltningerne ikke vil påvirke de omkringliggende beskyttede overdrevspartier negativt.

Der er et beskyttet sten/jorddige i skellet mellem matr. nr. 26c og 6e. Hel eller delvis fjernelse af træer og buske og lignende plejearbejder på eller ved et beskyttet sten/jorddige kræver ikke dispensation, såfremt diget ikke beskadiges ved plejeforanstaltningen.

Atterbakke set fra syd.

Udsigt fra Atterbakke

Plejen kræver ikke dispensation fra fredningsnævnet, da plejen har til hensigt at opfylde fredningens formål (som udsigtspunkt), og da plejen ikke vil ændre terrænformerne.

Landskab, geologi og hydrologi

Området ligger i et bakkelandskab, hvor Atterbakke, der er 103 meter høj, er det højeste punkt. Materialet er lerblandet sandjord. De soleksponerede skråninger øverst på bakken er ret tørre, mens lavningerne for foden af bakken ikke i samme grad udtørres.

Naturovervågning

Dele af området for plejeplansforslaget er beskyttet overdrev, og har tidligere været overvåget af Storstrøms Amt. Artslisterne, som er ikke fyldestgørende for hele arealet, kan findes på Miljøportalen. Der er i forbindelse med udarbejdelsen af plejeplansforslaget foretaget besigtigelse af arealet, og artslisten med fund fra besigtigelsen findes i bilag 1.

Der er ikke registreret fund af sjældne, truede eller beskyttede arter af planter, dyr eller andre organismer på Atterbakke, hverken tilbage i amtets, eller i nyere tid.

Markfirben er omfattet af Habitatdirektivets bilag IV, og kan muligvis være til stede på Atterbakke, da arealet er en egnet biotop for arten, der træffes på steder med bar og løs, gerne sandet jord med stor variation og forskellige planter.

Naturtypebeskrivelse og artsbeskrivelse

Omkring halvdelen af området for plejeplansforslaget er beskyttet lysåben natur – overdrev.

Overdrevene er ikke habitatnatur, hverken 6120, meget tør overdrevsvegetation, 6210, kalkoverdrev, eller 6230, surt overdrev. Der forekommer enkelte arter knyttet til kalkoverdrev, som Rundbælg og Stor Knopurt, men ikke i tilstrækkeligt omfang til at overdrevet er habitatnatur.

Der er i den vestlige del tidligere ryddede skovarealer, der atter er ved at gro til med vedplanter. Enkelte overdrevsarter har indfundet sig på arealet efter rydningen, men disse vil snart være skygget bort igen pga. tilgroningen.

Endelig er der mod nord og syd arealer med ældre tæt nåletræsbevoksning, samt arealer der jordbehandles og sandsynligvis tilsås ved beboelsen i det nordvestlige hjørne.

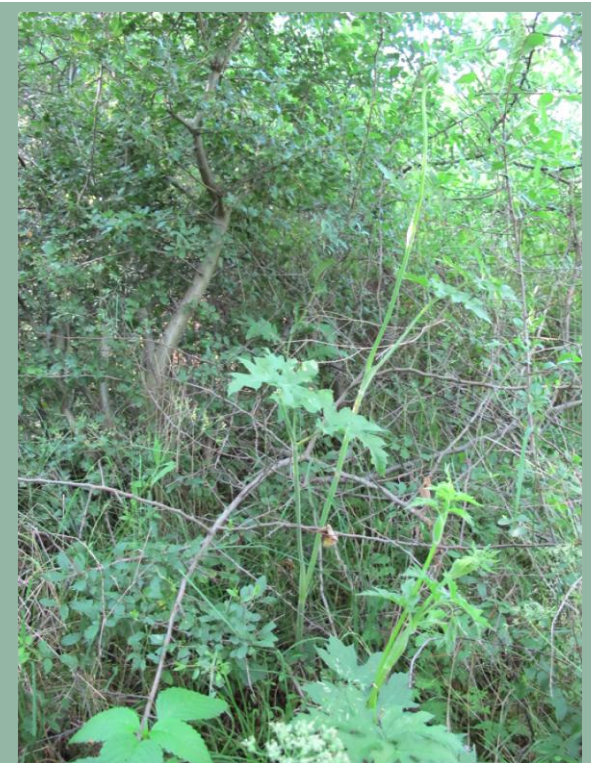
Vest for det fredede areal, på matr. nr. 6e, uden for arealet omfattet af plejeplansforslaget, er der registreret beskyttet overdrev. Ellers ligger det nærmeste registrerede beskyttede overdrev over 1 km væk, øst for Dysted. Med mindre der er små uregistrerede bestande med overdrevsarter i nærheden af Atterbakke, vil nye arter have svært ved at indfinde sig, og arterne på Atterbakke vil have svært ved at sprede sig.

Kulturhistorie og arkæologi

Der er et beskyttet sten/jorddige på det fredede areal.

Rekreativ udnyttelse

Der findes ingen offentliggjorte besøgstal for Atterbakke. Formodentlig er besøgstallet ikke ret stort, og Atterbakke bærer ikke spor af slid på grund af

Sten- og jorddiget mellem matr. nr. 26c og matr. nr. 6e er helt tilgroet.

Publikumfaciliteter på det offentligt ejede areal.

færdsel eller ophold på det kommunalt ejede areal. Der bliver dog afbrændt bål, ved Sct. Hans, på det lave areal mod nord, og luftfotos viser at dette har forekommet i en lang årrække.

Målsætningen for arealet bør varetage såvel de rekreative som de naturmæssige interesser. På det kommunalt ejede areal har offentligheden adgang til at færdes til fods og tage kortvarigt ophold. Det er ligeledes formuleret i fredningen, at der skal være adgang til diget mellem de to matrikler.

Der er parkeringsmulighed i grøftekanten ved arealet på Atterbakkevej, som ikke er markeret ved skiltning.

Der er opstillet bord- og bænklads på det kommunalt ejede areal.

Tekniske anlæg

Der er ingen tekniske anlæg på eller nær arealet for plejeplansforslaget, der kan få betydning for plejen eller målsætningen for området.

Beskrivelse af områdets nuværende tilstand, trusler og anvendelse

Atterbakkes natur er præget af mangel på pleje som har resulteret i tilgroning af overdrevene. Arealet lever ikke op til formålet med fredningen, da tilgroning med træer har medført at udsigten over landskabet fra bakketoppen er begrænset.

De østlige dele af overdrevet indeholder en del overdrevsarter som tyder på lang kontinuitet som f.eks. Hulkravet kodriver, Liden klokke og Almindelig knopurt. I modsætning hertil er der også udbredte forekomster af problemarter som er gode indikatorer for en begyndende eller længerevarende negativ påvirkning af

DMU's liste over invasive træer og buske

Løvtræer/buske:

Rynket Rose (Rosa rugosa)

Kamchatka rose (Rosa kamtchatica)

Hvid kornel s.l. (Cornus alba s.l.)

Spiraea, alle arter

Amelanchier, alle arter

Hvid Snebær (Symphoricarpus albus)

Bukketorn (Lycium barbarum)

Hæk-berberis (Berberis thunbergii)

Hjortetaktræ (Rhus typhina)

Glansbladet Hæg (Prunus serotina)

Robinie (Robinia pseudoacacia)

Nåletræ:

Arter af Ædelgran (Abies)

Arter af Lærk (Larix)

Arter af Gran (Picea), Rød-Gran undtaget

Arter af Fyr (Pinus) Skov-Fyr undtaget

Douglasgran (pseudotsuga menziesii)

naturtypen, arter som Hindbær, Skvalderkål, Vild Kørvel, Stor Nælde, Draphavre, Grå Bynke, Ager-Tidsel mfl. Dette er arter der kun optræder sporadisk i naturtypens gunstige tilstandsformer, og hvis tilstedeværelse indikerer en negativ påvirkning af naturtypen. Tilgroning med høje græsser og urter medfører at lave, lyskrævende arter forsvinder, og diversiteten falder.

Arealet mangler dog tydelige tegn på negative strukturer som gødskning og isåning af kulturplanter, og der er positive strukturer til stede i form af en vis naturlig dynamik, f.eks. på de tørre soleksponerede skrånninger der hindrer tilgroning med høje stauder og vedplanter.

Mange små overdrev er direkte eller indirekte påvirkede af gødskning og sprøjtning på naboarealer, og forholdene på Atterbakke afspejler muligvis dette.

Overdrevet rummer en del biotoptypiske plantearter, men ingen sjældenheder. Der er ikke registreret sjældne dyrearter som ofte er unikke for overdrevene, som f.eks. arter af dagsommerfugle, men de kan muligvis være tilstede. Bl.a. dagsommerfugle er sårbare overfor højt græsningstryk.

Matr. nr. 26c har været afgræsset, men græsningen er ophørt. Der slås hø på arealet, men hyppigheden/omfanget er ikke tilstrækkeligt til at sikre gunstig bevaringsstatus.

Det meste af den tidligere nåletræsbeplantning på den østlige del af matr. nr. 6e blev ryddet omkr. 1999, og arealet har ligget urørt siden. Det er nu ved at vokse i skov igen, med arter som Alm. Røn, Alm. Hyld, Drue-Hyld, Birk, Fugle-Krisebær mm. Efter rydningen har enkelte overdrevsarter etableret sig på arealet, men vil snart forsvinde igen pga. tilgroning.

Mod nord er nåletræsskoven intakt, og flere andre steder, bl.a. langs skellet mellem de to matrikler er der stadig høje nåletræer.

Tidligere pleje- og drift på arealet

Der er i 1999 fjernet nåletræer på den vestlige del af det fredede areal. Der endvidere for nylig ryddet en del opvækst af vedplanter, og arealet er plejet med maskinel slåning. Det kommunalt ejede areal har været afgræsset i en årrække, og i de senere år er der foretaget høslæt med le en gang om året.

Pleje- og handleplan

Formål

Plejeplansforslaget formål er at sikre, at området opfylder fredningens intentioner, samt at sikre gunstig bevaringstilstand for arter og naturtyper i området.

Områdets bestande af dyr og planter søges desuden sikret som grundlag for spredning til andre potentielle overdrev og for at give publikum oplevelsesmæssige værdier.

Disse mål opfyldes ved at iværksætte en pleje målrettet mod bevaring og forbedring af overdrevet og dets naturindhold.

Vurdering og baggrund

Udsigten, naturen, landskabs- og artsdiversitet er væsentlige oplevelsesværdier knyttet til Atterbakke, og det er derfor væsentligt at varetage såvel de rekreative som de naturmæssige interesser i plejen af området.

Tilgroede partier på Atterbakke bryder i høj grad udsigten og oplevelsen af arealet som et landskabelement, og det er plejeplanens opgave så vidt muligt at forbedre disse forhold ved at vedligeholde overdrevsarealet på Atterbakke, og at fjerne udsigtsforstyrrende træer på tilgrænsende fredede arealer.

Plejemål samt mål for "gunstig bevaringsstatus"

Det er plejeplanens mål at genskabe udsigten fra bakken til landskaberne omkring Atterbakke, og at iværksætte en pleje der fremmer en vegetation af lavtvoksende, lyskrævende overdrevsplanter.

Overdrevet på Atterbakke er forarmet pga. tilgroning som følge af manglende græsning og/eller høslæt. Ferringede partier uden følsomme overdrevsarter og partier med udbredt forekomst af problemarter skal reduceres. Invertebrater, padder, krybdyr og kortlivede plantearter vil hurtigere forsvinde under forringede vilkår, og en sådan forringelse af naturkvaliteten på Atterbakke skal undgås. I dette plejeplansforslag er arealet opdelt i delområder, efter den foreslåede plejetype, der skal reducere tilgroningen. Se kortet med delområderne nedenfor.

Figur 5. Delområder for plejetiltag

For at opnå en gunstig bevaringsstatus skal tilstanden på overdrev være stabil eller i forbedring, samt overholde visse minimumskrav, som sikrer en langsigtet bevarelse.

I Danmark anvendes skalaer med græshøjde som mål for plejegræsning ikke, men i andre lande regnes der med en anbefalet gennemsnitlig græshøjde <3 cm for lysåbne naturtyper som overdrev.

Høje, hurtigvoksende planter udkonkurrer mindre og mere lyskrævende arter, hvilket betyder, at plantevæksten bliver mere ensartet og tæt. Græsning eller høslæt kan på disse arealer genoprette en gunstig bevaringsstatus.

Vedplanter på varme skrånninger bør ryddes, så der kun står enkelte spredte buske af lave hjemmehørende arter som Brombær, Rose, Hvidtjørn mm. tilbage.

Den rekreative benyttelse af Atterbakke er forholdsvis ekstensiv, og primært koncentreret omkring opholdsarealet med bord og bænke. Desuden afbrændes der hvert år Sct. Hans bål på det lavtliggende areal. Det skal fortsat være muligt at benytte Atterbakke som rekreativt areal.

Plejebehov og metode

Ved trinvis rydning af vedplanter over en årrække kan man undgå for pludselig og voldsom omsætning af næringsstoffer. På område B og en del af område C har der ikke tidligere været lysåben natur, og område C er atter under kraftig tilgroning, efter at være ryddet for nåletræsbeplantning for ca. 10 år siden. Endnu en total rydning vurderes ikke at forværre tilstanden væsentligt, idet en del næringsstoffer fra den forrige rydning må forventes at være optaget af de vedplanter der er kommet de seneste år. Fældet ved bør ikke afbrændes på stedet, men bortfjernes.

En del træ- og buskarter, som f.eks. Hvidtjørn, Slåen, Brombær og hjemmehørende arter af Rose, hører naturligt til i overdrevenes plantesamfund. De bidrager til at skabe variation, og vil ofte graduere græsningstrykket til fordel for græsningsfølsomme planter og dyr. Det tilstræbes derfor at individer og mindre krat af sådanne arter bevares på Atterbakke.

Det bør overvejes om overdrevarsarealerne vest for plejeplansforslaget på et senere tidspunkt kan inddrages i en hegnings/græsningsaftale med ejeren af matr. nr. 6e. Naturkvaliteten af disse arealer er ikke vurderet i dette

plejeforslag, men flere ting taler for denne løsning. Arealet vil blive sikret pleje, der vil kunne oprettes flere folde til regulering af græsningstrykket på hele området, og græsningen vil bekæmpe Kæmpe-Bjørneklo, som er set på arealerne i forbindelse med besigtigelsen.

Atterbakke er ikke alarmerende præget af invasive arter, selv om der findes mindre bestande af Kæmpe-Bjørneklo, Japan-Pileurt og Spiræa. Omfanget af tilstedeværelsen af disse arter på Atterbakke nødvendiggør ikke en særlig bekæmpelsesindsats for området som helhed.

De tilstedeværende invasive plantearter bekæmpes ved rydning og høslæt, og for Japan-Pileurts vedkommende eventuelt med opgravning.

Der skal arbejdes for at interesseorganisationer, lodsejere mfl. gennem partnerskaber og/eller frivillige aftaler involveres i plejen af Atterbakke.

Generelle plejeforskrifter

På grundlag af omfanget af tilgroningen og andre forhold, som arealets størrelse og topografi, anbefales arealerne slået, dels maskinelt, dels med le.

Kommunen foretager rydning af enkelte træer på område A, matr. nr. 26c. Slåning af arealet eller dele af arealet forventes at kunne blive foretaget af frivillige, som f.eks. Danmarks Naturfredningsforening. Andre dele af område A skal slås af kommunen. Der må ikke sprøjtes, gødskes eller bruges tilskudsfoder på område A.

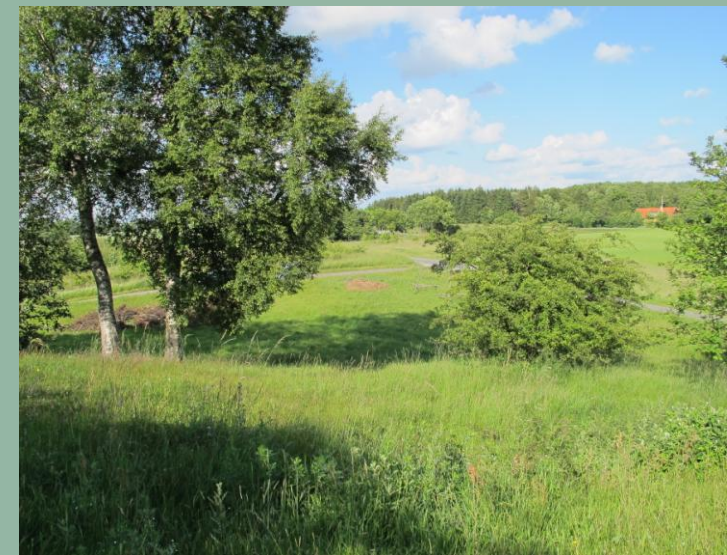
Rydning af buske og træer, opsætning af hegn, samt skiltning og vedligeholdelse af bænke/borde foretages af plejemyndigheden, Næstved Kommune.

Kommunen udfører, i samarbejde med ejer, rydning af opvækst af træer og buske på område B, og ved fjernes fra arealet.

Træbevoksningen på område C ryddes af kommunen i samarbejde med ejeren, og ved fjernes fra arealet.

Område A. Atterbakke set fra nord. Til højre i billedet ses ved til afbrænding af bål. Juni 2011.

Område A. Udsigt mod nord fra Atterbakke. I baggrunden hø fra høslæt der ikke er fjernet fra arealet, og ved til afbrænding af bål. Juni 2011.

Plejebestemmelser og handleplan for førstegangsplejen

Område A. Lysåbent overdrev

Figur 6. Plejeområde A.

Førstegangsplejen foretages i form af tynding af buske og træer og høst af høj græs- og urtevegetation, hvor det afhøstede materiale fjernes for at undgå næringsstofberigelse, og samtidig give gode etableringsmuligheder for

overdrevsfloraen. Der kan eventuelt gennemføres flere slån timer med afhøstning, for at sikre at en stor mængde plantemateriale fjernes fra arealerne.

Der fældes træer på matr. nr. 26c, f.eks. en stor Ask og nogle Birk, Æble mm., på toppen af bakken, mens enkelte andre buske og træer lades urørte.

Der er en enkelt Eg, lidt Hvidtjørn og Brombærkrat osv. som bevares som levesteder for dyr. Hindbærkrat, som især er fremtrædende i den sydlige del fjernes.

Hegnet omkring bestanden af Hulkravet Kodriver fjernes.

Der opsættes skilt med information om adgangsforhold, beskrivelse af udsigtspunktet, samt om det beskyttede overdrev. Skiltningen vil tydeliggøre at publikum er velkomne på arealet, og bidrage til at der værnes om området.

Der er tradition for bålafbrænding på arealet. Der bør oprettes en bålplads hvis afgrænsning markeres med sten, dels for at begrænse størrelsen på bål der afbrændes, dels for at sikre at der ikke afbrændes bål flere steder på arealet. Dette er uønsket, idet afbrænding af ved tilfører nødvendige næringsstoffer til overdrevet.

Område B. Til højre ældre nåletræsbeplantning nord for tilkørselsvejen til matr. nr. 6e.

Område B. En del af det fredede areal er hidtil holdt lysåbent.

Område B. Nåletræsbeplantning

Figur 7. Plejeområde B.

Granerne på arealet er forstyrrende for udsigten og fjernes i et samarbejde mellem ejeren og kommunen. En bræmme af løvtræ og buske bevares i skel mod nord, efter ønske, og af hensyn til beboerne på matr. nr. 26c.

Område C. Areal tilgroet med vedplanter

Figur 8. Plejeområde C.

På område C ryddes opvækst af vedplanter, med efterfølgende stødfjernelse eller knusning. Enkelte krat af værdifulde vedplantearter som eg, hvidtjørn

Område C. En del af arealet er ryddet for vedplanter for nylig, og holdes slået. I baggrunden resterende vedplantetilgroning..

Område C. Sydligste del af arealet tilgroet med vedplanter. I baggrunden et parti med Japan-Pileurt.

og Røn bevares af hensyn til dyrelivet og som små nicher for arter følsomme for slåning.

Japan-Pileurt, der findes et enkelt sted i den sydlige del, bør bekæmpes ved opgravning.

De høje nåletræer ved vest grænsen mellem det fredede areal og den øvrige del af matr. nr. 6e bevares indtil der er kommet et nyt og lavere løvtræsbyn op som kan erstatte træerne. Løvtræsbyn skal skærme den private bolig mod publikum der besøger Atterbakke. Det forventes at der ved naturlig opvækst kan skabes en bevoksningsbræmme af løvtræer. Løvtræsbyn må dog ikke på længere sigt hindre udsynet fra bakken. Ved at lade de første 1-2 rækker løvtræ og buske nærmest nåletræerne stå, kan de med tiden danne et løvtræshegn som kan erstatte nåletræerne, dvs. når løvtræshegnet er blevet tæt og 4-5m højt.

Diget ryddes for bevoksning. For at regulere offentlighedens færdsel opsættes et hegn bestående af egepæle med 2 glatte tråde 3m inden for skellet mellem matr. nr. 6e og matr. nr. 26c, idet fredningsbestemmelserne sikrer offentlighedens adgang til diget.

Plejebestemmelser og handleplan for den vedvarende pleje

Område A.

Området slås flere gange årligt med efterfølgende fjernelse af plantematerialet, for at udpine arealet for næringsstoffer, og forhindre

Område A. Bålplads og hø der efter høslæt ikke er fjernet fra området. Arealets tilstand viser at det er vigtigt at sørge for at der sker en udpining af jorden, og unødvendige næringsstoffer bør ikke tilføres.

Område C. En bestand af Hulkravet Kodriver på Atterbakke er heget ind for at beskytte den. Overdrevets arter er dog netop tilpasset stressbetingelser som græsning, og frahegning af arealer med arter som ikke er meget sjældne eller truede er derfor unødvendigt.

tilgroning. Evt. opvækst af buske og træer ryddes løbende. Borde og bænke, bålpladser, skiltning mm. Vedligeholdes løbende.

Skrænterne på område A er visse steder temmelig stejle og med naturligt åben vegetation, som ikke behøver intensiv pleje. Derfor kan dette areal med fordel plejes ved slåning med le i stedet for maskinel slåning. Slåningen anbefales udført 1-2 gange om året, med efterfølgende fjernelse af plantematerialet.

Den nordøstlige del af området plejes af Danmarks Naturfredningsforening ved slåning med le, man kunne med fordel udvide denne le slåning til også at omfatte de stejle sydvendte skrænter. Hvis man skal prioriterer indsatsen har sydskrænterne 1. prioritet, da man her relativt hurtigt kan opnå en stor biodiversitet.

Område B.

Evt. opvækst af buske og træer ryddes, såfremt arealet atter begynder at gro til med vedplanter der kan hindre udsigten. Det anbefales at arealet slås 1, evt. 2 gange årligt, med efterfølgende fjernelse af plantematerialet. Arealet bør endvidere løbende kontrolleres for forekomster af Kæmpe-Bjørneklo, som i så fald bør bekæmpes.

Område C.

Evt. opvækst af buske og træer ryddes, såfremt arealet atter begynder at gro til med vedplanter der kan hindre udsigten. Det anbefales at arealet slås 1, evt. 2 gange årligt, med efterfølgende fjernelse af plantematerialet. Arealet bør endvidere løbende kontrolleres for forekomster af Kæmpe-Bjørneklo, som i så fald bør bekæmpes. Det mindre areal i den sydlige del med Japan-Pileurt bør også løbende kontrolleres, for at sikre at arten ikke spredes yderligere på området.

Litteratur:

Kriterier for gunstig bevaringsstatus. Naturtyper og arter omfattet af EF-habitatdirektivet & fugle omfattet af EF-fuglebeskyttelsesdirektivet. Danmarks Miljøundersøgelser. - Faglig rapport fra DMU.

Søgaard, B., Skov, F., Ejrnæs, R., Nielsen, K.E., Pihl, S., Clausen, P., Laursen, K., Bregnballe, T., Madsen, J., Baattrup-Pedersen, A., Søndergaard, M., Lauridsen, T.L., Møller, P.F., Riis-Nielsen, T., Buttenschøn, R.M., Fredshavn, J.R., Aude, E. & Nygaard, B. 2003. 457 (elektronisk): 463 s.

Rødlistede insekter i det åbne land, Storstrøms Amt 2000.

Grøn Plan 2009-21, Næstved kommune, 2009.

Grøn aktivitetsplan 2009-10 og 2011-2012
Forvaltning af natur, friluftsliv, parker og grønne områder, Næstved Kommune, 2009.

Den danske Rødliste: <http://www.dmu.dk/dyr-planter/redlistframe/>

Vejledning om naturbeskyttelseslovens § 3 beskyttede naturtyper, By- og Landskabsstyrelsen, Miljøministeriet, 2009.

Område C. Opvækst af buske og træer.

Område C. Række af nåletræer på matr. nr. 6e, i kanten af det fredede areal, som bevares indtil en løvtræsbræmme indenfor er 4-5 meter høj.

Bilag

Bilag 1. Artsliste

Artsliste maj 2010

Ager-Tidsel	Burre-Snerre	Kantet Perikon	Stikkelsbær
Ahorn	Draphavre	Korbær	Stinkende Storkenæb
Alm. Bjørneklo	Drue-Hyld	Korsknap	Stor Knopurt
Alm. Eg	Dun-Birk	Kruset Skræppe	Stor Nælde
Alm. Fuglegræs	Dusk-Syre	Kvalkved	Storblomstret Hønsetarm
Alm. Hundegræs	Ene-Jomfruhår	Lancet-Vejbred	Sød Astragal
Alm. Hvene	Eng-Brandbæger	Lav Ranunkel	Sød-Æble
Alm. Hyld	Eng-Rapgræs	Liden Klokke	Tusindfryd
Alm. Hønsetarm	Engriflet Hvidtjørn	Mark-Frytle	Tveskægget Ærenpris
Alm. Knopurt	Eng-Rottehale	Marts-Viol	Vellugtende Gulaks
Alm. Kongepen	Fugle-Kirsebær	Mellebrudt Star	Vild Kørvel
Alm. Kællingetand	Gederams	Muse-Vikke	Vorte-Birk
Alm. Mangeløv	Glat Dueurt	Mælkebøtte sp.	Vorterod
Alm. Markarve	Glat Hunderose	Prikbladet Perikon	Vår-Gæslingeblomst
Alm. Pimpinelle	Grå Bynke	Rejnfan	Vår-Vikke
Alm. Røllike	Grå-El	Rundbælg	
Alm. Røn	Gul Fladbælg	Rævehale-Spiræa	
Alm. Syre	Hanekro sp.	Rød Svingel	
Ask	Hassel	Rød-Gran	

Bened	Hindbær	Rødknæ
Bidende Ranunkel	Horse-Tidsel	Sct. Hansurt
Blod-Ribs	Hulkravet kodriver	Selje-Røn
Blæresmælde	Hvid Snerre	Sitka-Gran
Blød Hejre	Hvid-Kløver	Skov-Skræppe
Blåhat	Hybrid-Lærk	Skvalderkål
Blåmunke	Håret Høgeurt	Slåen
Brombær	Japan-Pileurt	Stor Konval

Bilag 2. Fredningskendelse

03015.00

Afgørelser – Reg. nr.: 03015.00

Fredningen vedrører: Atterbakke

Domme

Taksationskommissionen

Naturklagenævnet

Overfredningsnævnet   18-02-1964

Fredningsnævnet   06-06-1963

Kendelser

Deklarationer

